

PROPOZYCJE PROGRAMOWE NA KADENCJĘ 2020 - 2024

Jerzy Porębski

Rzadki to przypadek, aby podczas kampanii wyborczej był czas na refleksję, tak się stało tym razem, bo wszyscy musieliśmy przystanąć lub zwolnić w związku z pandemią. Była więc chwila na nowe pomysły i rewizję poprzednich. Jednak programu, który pisałem 3 miesiące temu nie zmieniłem poza drobnymi poprawkami, ponieważ dotyczy on idei, zasad i dalszej przyszłości, a więc powinien być trwalszy niż katalog rozwiązań na przejściowe kłopoty. Te należy rozwiązywać na bieżąco. Pandemia wzmocniła jednak moje przekonanie, że nasza działalność - tu i teraz - ma i mieć będzie coraz większe znaczenie.

Cele

Nasza Akademia to miejsce wyjątkowe. Miejsce z ogromną tradycją i potencjałem tkwiącym w dokonaniach i działalności wszystkich, którzy z uczelnią związani byli w przeszłości, są z nią związani dziś i będą w przyszłości. Dzięki obszarom, na których działamy: sztuce, jej konserwacji, projektowaniu i nauce, mamy możliwość nie tylko tworzyć, ale i badać otaczający nas świat, diagnozować zmiany we współczesnej kulturze, upowszechniać to doświadczenie i przez to wpływać na rzeczywistość. Perspektywiczne myślenie wymaga zachowania dystansu i krytycznego spojrzenia, a nie ulegania rynkowemu, biurokratycznemu czy ideologicznemu nakazom.

Powinniśmy zastanowić się, **jak zachować naszą wewnętrzną suwerenność, jak nauczanie przekształcać w studiowanie, jak stać się żywym ośrodkiem sztuki i myśli, magnesem dla wielu różnych środowisk.** Powinniśmy wypracować umiejętność stałego odnawiania się, bo nie o radykalne zmiany tu chodzi, a nieustanny proces wewnętrznych przemian, doskonalenia i samoregulacji.

Akademia powinna być miejscem otwartym, gdzie częściej stawia się pytania niż daje gotowe odpowiedzi, gdzie my wszyscy, a przede wszystkim studentki i studenci, rozumieją i umieją reagować na szybko zmieniającą się rzeczywistość, uczestniczą w tych zmianach i potrafią je kreować. Nasze studentki i studenci powinni zatem być wyposażeni nie tylko w warsztat i praktyczne umiejętności, ale także w wiedzę oraz kompetencje społeczne, które dadzą im siłę i w przyszłości pozwolą samodzielnie kształtować własną drogę. Ich znaczące uczestnictwo w życiu naszej uczelni będzie w tym bardzo przydatne.

Kontekst

We współczesnym świecie zarówno edukacja, sztuka jak i kultura podlegają utowarowieniu, chociaż są to obszary, w których to, co najistotniejsze trudno jest zmierzyć i zważyć. **Uwikłanie w codzienność, wpływy kultury masowej i skomercjalizowany rynek wartości nie mogą decydować o priorytetach Akademii.** Trudno nie dostrzec i nie reagować na problemy społeczne, ekonomiczne i ekologiczne, na dynamikę wielokulturowości, czy międzynarodowej integracji i solidarności. Wszystkie te kwestie są dziś podejmowane w obszarze sztuki, projektowania i nauki. Powinniśmy w tej dyskusji uczestniczyć.

Jesteśmy największą uczelnią artystyczną w Polsce, nasz dorobek jest imponujący, a związani z Akademią artyści odnosili i odnoszą wielkie sukcesy. Jednak Akademia jako całość nie jest powszechnie postrzegana jako opiniotwórczy ośrodek, wpływowa instytucja sztuki, nauki, czy kultury. Dodatkowo jesteśmy dziś także rozproszeni w przestrzeni Warszawy. Ten ogromny potencjał i indywidualna aktywność nie sumują się, jesteśmy instytucją bardzo zatowizowaną i brak nam mocnego spoiwa. **Dlatego kluczowym wydaje się pytanie, jak budować większą spójność i siłę całego naszego środowiska?**

Sposób działania

Jestem pod dużym wrażeniem dokonań wielu osób pracujących lub studiujących w Akademii. Imponujący, choć nie znany szeroko, jest dorobek Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki i jego Instytutu. To międzynarodowy sukces całego zespołu. Mamy wydział zajmujący się teorią - pełny wybitnych osobowości, także młodszego pokolenia, co stanowi nasz ogromny kapitał. W znakomity sposób powiększają nasz potencjał stosunkowo przecież młode wydziały: Sztuki Mediów i Scenografii. Wraz z zasłużonymi wydziałami: Malarstwa, Rzeźby, Grafiki, Architektury Wnętrz i Wzornictwa, stanowimy wszyscy razem chyba najsilniejszą w Polsce, tak szeroką reprezentację w dziedzinach sztuki, konserwacji, projektowania i nauki. Cieszymy się z każdego indywidualnego sukcesu przedstawicielki czy przedstawiciela naszego środowiska, jednak jestem przekonany, że **Akademia również jako całość może znaczyć znacznie więcej i jako wspólnota osiągnąć znaczącą pozycję w kraju i za granicą.**

Przede wszystkim powinniśmy umiejętnie czerpać z naszych bogatych doświadczeń, być otwarci na świat i jego różnorodność, tolerancyjni, szanować autonomię wszystkich jednostek, uznawać demokratyczne zasady współistnienia, podmiotowość i równość wszystkich pracowniczek i pracowników, studentek i studentów, co oznacza również wyrównywanie warunków pracy kobiet i mężczyzn oraz różnic płacowych i braku równości w strukturze zatrudnienia. Wtedy tylko można szukać tego co nas naprawdę łączy, kreować wspólne przedsięwzięcia i pracować nad dalszym rozwojem Akademii.

Jako projektant, staram się w swojej działalności zawodowej nie forsować z góry przyjętej koncepcji, ale brać pod uwagę różne uwarunkowania, potrzeby i pomysły, a następnie w wyniku dyskusji i pracy całego zespołu łączyć je w spójną całość. Z doświadczenia wiem, że to daje najlepsze rezultaty. Jednak na początku każdego procesu potrzebny jest wstępny program, aby móc rozpocząć dyskusję i wypracować najlepsze rozwiązania. Potrzebujemy takiej dyskusji i mam nadzieję, że wiele osób będzie chciało w niej uczestniczyć.

Powinniśmy zatem spojrzeć na Akademię w sposób całościowy, biorąc pod uwagę studentki i studentów, kadrę, nasze otoczenie i szeroko rozumiany kontekst: kulturowy, społeczno-gospodarczy i prawny. Należy myśleć perspektywicznie, nie tylko o nadchodzącym roku, czy dwóch latach i obecnych problemach, ale o całej dekadzie.

Wiem, że nadchodzące 4 lata nie będą łatwe, ale mam nadzieję, że właśnie dzięki przewidywanym trudnościom i nowemu programowi uda nam się wyzwolić znacznie więcej energii do działania. To także czas wystarczający, aby uruchomić proces odnowy, którą powinniśmy na stałe wpisać do naszej strategii wobec wyzwań i zmian, jakie coraz szybciej następują i będą następować na świecie.

Propozycje programowe

Przedstawiam propozycje programowe koncentrując się na trzech obszarach: pierwszy to uporządkowanie struktury Akademii, uczytelnienie zasad jej funkcjonowania i przegląd zakresu naszych obowiązków, drugi to propozycje nowych rozwiązań programowych i organizacyjnych, a trzeci dotyczy polityki finansowej Akademii. Są to propozycje konkretne, które umożliwią realizację tych celów, o których mówiłem wcześniej: **stworzenie Akademii wspólnej, otwartej i nowoczesnej.** Oczywiście jest jeszcze wiele innych problemów, ale na tym etapie trzeba przede wszystkim ustalić priorytety.

Struktura Akademii

Akademia pozostaje organizmem z 9 silnymi wydziałami, dwoma instytutami, jednostkami pomocniczymi oraz administracją, która powinna być ważnym partnerem wspólnych działań. Przegląd zakresu obowiązków we wszystkich jednostkach umożliwi usprawnienie i zharmonizowanie pracy. **Proponowane zmiany** dotyczą głównie organizacji i pracy władz uczelni oraz powołania do życia Zakładów Artystyczno-Badawczych. Aby rektor mógł sprawnie koordynować pracę w skali całej Akademii, nie powinien nadzorować bezpośrednio żadnej z jednostek, oprócz tych nielicznych działów, które wspomagają jego pracę, są to: Rada Programowa, Biuro Rektora, Dział Prawny oraz Dział Kadr i Płac.

Nowe elementy struktury Akademii (projekt całej struktury ASP znajduje się w załączniku do programu):

1. Rada Programowa Akademii (kierowana przez rektora)
2. Prorektor ds. artystyczno-badawczych (nie ma go w chwili obecnej)
3. Prorektor ds. dydaktycznych i studenckich (obecnie jest prorektor ds. studenckich)
4. Prorektor ds. współpracy zewnętrznej, zagranicznej i promocji (obecnie jest pełnomocnik)
5. Dyrektor ds. finansów, inwestycji i działalności gospodarczej
6. Zakłady Artystyczno-Badawcze

Rada Programowa

Rada Programowa Akademii byłaby stałym organem zajmującym się sprawami ideowymi dotyczącymi całej uczelni. To rodzaj forum dyskusyjnego wypracowującego założenia programowe otwartych debat, wykładów, polityki wydawniczej, dużych wystaw problemowych organizowanych przez Akademię (raz na 4 lata), a także Zakładów Artystyczno-Badawczych. Rada złożona byłaby z osób cieszących się zasłużonym autorytetem, wybieranych spośród naszej społeczności, jak i osób z zewnątrz. Zasady wyboru zostaną wypracowane w wyniku wspólnej dyskusji.

Dyrektor ds. finansów, inwestycji i działalności gospodarczej - niezależne przychody

Istnieje pilna potrzeba zorganizowania niezależnych źródeł przychodów dla Akademii. Należałoby w tym celu powołać dyrektora ds. finansów inwestycji i działalności gospodarczej, osobę z zewnątrz o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu, aby przygotowała strategię finansową i zorganizowała niezależne przedsięwzięcia biznesowe, w tym również oparte na naszym potencjale, które mogłyby przynosić dodatkowy zysk. Możemy bowiem zgodnie z ustawą prowadzić działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności dydaktycznej. Przy powołaniu nowej spółki liczyłbym bardzo na pomoc naszej Rady Uczelni. W moim przekonaniu należy także podjąć starania, aby znaleźć dla naszej uczelni strategicznego partnera, stworzyć klub donatorów,

organizować, podczas trzech wakacyjnych miesięcy kiedy zamiera życie na uczelni, np. międzynarodową szkołę letnią, stworzyć nową ofertę edukacyjną oraz ułatwić, wspomóc i skoordynować działania wydziałów mające na celu pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych.

Zakłady Artystyczno-Badawcze

Powołanie Zakładów Artystyczno-Badawczych byłoby z jednej strony nawiązaniem do bogatej historii interdyscyplinarnego ośrodka działającego w latach 1954-1977 na naszej uczelni, który skupiał artystów oraz projektantów i gdzie powstały historyczne już dzieła, a z drugiej wynika z potrzeby stworzenia laboratorium programowego w zupełnie nowej formule. Zakłady te pełniłyby rolę badawczą oraz integrującą studentów i pedagogów z różnych wydziałów na zasadach dobrowolności, gdzie podejmowane byłyby problemy, których rozwiązanie może znajdować się na styku wielu dziedzin i nie jest ograniczone żadnym warsztatem. Wyniki pracy ZAB znajdowałyby także efekt w wyniku ewaluacyjnym uczelni, a równocześnie poszerzałyby się dodatkowe możliwości dla pracowników badawczo-dydaktycznych. Były to rodzaj dwóch, trzech wspólnych pracowni prowadzonych czy to przez pracowników uczelni, czy to przez zaproszonych gości z zewnątrz, także w języku angielskim i finansowanych z grantów w partnerstwie z zewnętrznymi instytucjami.

Wydziały

Wydziały i ich autonomia są dla mnie wyjątkowo ważne, ale nie mniej ważne jest również to, co znajdzie się pomiędzy nimi.

Propozycje dla wydziałów:

1. Wzmocnienie roli wydziałów, dziekanów i rad programowych w ramach nowej ustawy
2. Przekazanie części budżetu do bezpośredniej decyzji dziekanów (łatwa dostępność środków, transparentność polityki finansowej)
3. Prawne i organizacyjne wsparcie wydziałów w celu zakończenia z powodzeniem w całej Akademii procesu ewaluacji za okres 2017-2021
4. Powołanie na każdym wydziale, według wspólnie przyjętych zasad, jednej lub dwóch pracowni gościnnych (zapisanych w strukturze wydziału, o ile jeszcze nie istnieją)
5. Przegląd programów i koordynacja siatki zajęć w celu wyznaczenia w tygodniu jednego dnia „pozaprogramowego” dla wybranego rocznika studentów (np. dla studentów III roku), przeznaczonego na zajęcia w Zakładach Artystyczno-Badawczych, lub na innych wydziałach niż macierzysty oraz na otwarte wspólne wykłady
6. Skoordynowana promocja młodej kadry poprzez wsparcie przy organizacji wystaw, publikowaniu dorobku, procesach aplikacji o stypendia, granty oraz staże
7. Wprowadzenie przejrzystych zasad rotacji kadry, awansów zawodowych i przeprowadzania konkursów
8. Poszerzenie egzaminacyjnych komisji dyplomowych o przedstawicieli z innych wydziałów, a w miarę możliwości także spoza uczelni
9. Podjęcie ogólnouczelnianej dyskusji na temat nowej oferty edukacyjnej jako reakcja na zmieniającą się rzeczywistość
10. Uzupełnienie infrastruktury wszystkich wydziałów w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych (windy na Wydziale Malarstwa, Grafiki, Architektury Wnętrz i Wzornictwa), a także niezbędne remonty np. na ul. Spokojnej i Myśliwieckiej.

Studenci i doktoranci

Poniższe działania nakierowane są na poprawę opieki socjalnej, warunków i poziomu studiowania oraz lepszą współpracę władz uczelni z Samorządem Studenckim poprzez:

1. AKADEMIK - przygotowanie i rozpoczęcie (w perspektywie dwóch lat) eksperymentalnej modułowej budowy jako narastającej struktury, przy wykorzystaniu nowych technologii, na terenie naszego kampusu przy ul. Spokojnej. Byłby to rozłożony w czasie proces programowania, projektowania i realizacji, a także interwencji artystycznych i dokumentacji z udziałem studentów i pedagogów. Mieściłyby się tam pokoje dla studentów, pracownie do realizacji projektów badawczych oraz pokoje gościnne (rezydencje artystyczne). Tego typu inwestycje nie wiążą się z dużymi kosztami.
2. ŻŁOBEK/PRZEDSZKOLE - udostępnienie pomieszczeń wraz z opieką dzienną dla dzieci studentek i studentów oraz pracowniczek i pracowników Akademii
3. CKS - Centrum Kultury Studenckiej - stworzenie miejsca i możliwości do organizacji wystaw, koncertów, przedstawień oraz wykładów i spotkań, integrujących środowiska szkół artystycznych i Uniwersytetu Warszawskiego w pomieszczeniach odnowionego Pałacu Czapskich-Raczyńskich.
4. Dbłość o podmiotowość i rolę Samorządu Studenckiego
5. Przygotowanie nowych studenckich ankiet oceny zajęć dydaktycznych
6. Określenie zasad i możliwości indywidualnej ścieżki studiowania oraz programu działań Akademickiego Biura Karier w celu ułatwienia naszym absolwentom wejścia na rynek pracy
7. Powołanie funkcji opiekuna roku (tam gdzie go nie ma) oraz wsparcie psychologiczne dla naszych studentek i studentów
8. Budowa systemu stypendialnego nastawionego na wyrównywanie szans opartego o stypendia socjalne oraz za osiągnięcia
9. Budowa silnej i elitarnej Szkoły Doktorskiej jako poligon interdyscyplinarnych działań i współpracy
10. Dalsza informatyzacja uczelni w celu sprawniejszego administrowania i wykorzystania jej w procesie dydaktycznym z uwzględnieniem uczestnictwa uczelni w kosztach ponoszonych przez pracowników

Współpraca zewnętrzna, zagraniczna i promocja

1. Utrzymanie i rozwijanie kontaktów zagranicznych oraz wzmocnienie naszej obecności na międzynarodowej mapie szkół artystycznych, a także zwiększenie wymiany studentów z liczącymi się uczelniami, np. poprzez stałe zapraszanie wizytujących profesorów z renomowanych szkół na zajęcia, obrony dyplomów, seminaria i wystawy oraz do realizacji wspólnych projektów, a także obecność na ważnych międzynarodowych imprezach artystycznych i dydaktycznych
2. Podkreślenie znaczenia Akademii poprzez wznowienie inicjatywy przyznawania tytułu Doctor honoris causa dla wybitnych twórców świata kultury i nauki
3. Rozpoczęcie lub pogłębienie naszej współpracy z instytucjami kultury na terenie Warszawy (MSN, Zachęta, Polin, Muzeum Warszawy, Muzeum Narodowe) oraz z lokalnym samorządem (Miasto St. Warszawa, Urząd Marszałkowski)
4. Dalszy rozwój programu promującego Akademię na terenie naszego kraju w celu zapewnienia odpowiedniej liczby i poziomu kandydatów

Wydawnictwa, Muzeum, Biblioteka, galerie

1. Opracowanie koncepcji programowej włączenia na stałe Muzeum i Biblioteki w działalność dydaktyczną oraz badawczą w Akademii, a także digitalizację ich zbiorów
2. Wzmocnienie i stworzenie nowego programu dla Działu Wydawnictw, w tym koordynacja projektów wydawniczych w skali całej Akademii i zorganizowanie wewnętrznego obiegu informacji (gazeta internetowa, newsletter)
3. Wykorzystanie prawej kordegardy przy Krakowskim Przedmieściu, która mogłaby przynieść nam nie tylko większe korzyści finansowe, ale także ułatwić promocję wykorzystując pełen potencjał tak prestiżowego adresu przy Trakcie Królewskim
4. Należy też dobrze zastanowić się jak najlepiej wykorzystać wyjątkowe możliwości nowych przestrzeni w Pałacu Czapskich-Raczyńskich.

Dlaczego kandyduję

Jestem z naszą uczelnią związany bezpośrednio od ponad 40 lat, ale tak naprawdę te związki są znacznie dłuższe i głębsze, bowiem wychowałem się w domu, którego esencją stanowiły sztuka, w tym przez wiele lat Akademia. Miałem też to szczęście, że podczas studiów w ASP spotkałem wybitnych nauczycieli, moich mentorów, między innymi rektorów prof. Lecha Tomaszewskiego i prof. Andrzeja J. Wróblewskiego.

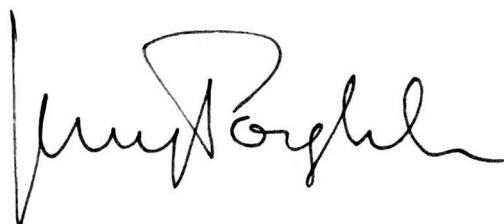
Wiele im zawdzięczam.

Dziś widzę potrzebę zmian i rozwoju naszej uczelni oraz budowy nowoczesnego programu, odpowiadającego współczesnym wyzwaniom. Podjąłem decyzję, by kandydować na stanowisko rektora, ponieważ sądzę, że moje dotychczasowe zawodowe doświadczenia mogą być Akademii przydatne. **Praca dydaktyka, dziekana, ale też projektanta odpowiedzialnego za wiele skomplikowanych realizacji, nauczyły mnie planowania i pracy zespołowej. Wierzę w skuteczność łączenia idei i aktywność właściwie dobranego zespołu.** Tak stało się w przypadku Katedry Mody Wydziału Wzornictwa, powołanej w okresie kiedy pełniłem funkcję dziekana. Stworzona od podstaw, stała się po 10 latach znanym, nie tylko lokalnym, ośrodkiem dydaktyki i refleksji nad zjawiskami mody. Ten organizacyjny i programowy sukces wydziału działa obecnie na rzecz całej Akademii. Tak jak wtedy, tak i dziś trzeba wybiegać w przyszłość, a nie tylko bronić się przed upadkiem.

Mam nadzieję, że przedstawione propozycje, oparte o ocenę istniejących możliwości, są wiarygodne i uda się je wspólnie zrealizować. Oczywiście nie wszystko jak wiadomo da się przewidzieć i zaplanować, ale to co mogę zagwarantować, to swoją otwartość, chęć współpracy, transparentność podejmowanych decyzji i uśmiech.

Nawet najlepszy program nie może być wdrożony, jeśli nie będzie sprawnie działającego zespołu. Ten zespół właśnie się tworzy, a w dyskusji o jego sposobie funkcjonowania, podziale obowiązków i możliwościach działania weźmie udział wiele osób, także studentki i studenci. Jest na naszej uczelni wiele wspaniałych koleżanek i kolegów zaangażowanych i kompetentnych, którzy mogliby włączyć się w pracę takiego zespołu, do czego też będę zachęcał. Wierzę, że dzięki wspólnej pracy i koleżeńskimi podejmowanym decyzjom uda nam się wyjść z kryzysu, uniknąć podziałów i zrobić coś dobrego dla całego naszego środowiska.

Serdecznie zapraszam do współpracy,

Wybory rektora, ASP Warszawa, 2020

PROJEKT STRUKTURY UCZELNI

Jerzy Porębski

